

[Ministeren for offentlige arbejder.]

folketingsbehandlingen. Det gælder også påstanden om, at drift og vedligeholdelse af en tunnel ikke er dyrere end af en bro. Til brug for sagens behandling i folketinget oplyste vejdirektoratet i 1975, at drift og vedligeholdelse af en kombineret jernbane-/motorvejstunnel må antages at blive væsentlig dyrere end drift og vedligeholdelse af en kombineret bro. Det firma, der i sin tid udarbejdede skitseprojekt til en tunnel under Østerrenden, Christiani & Nielsen A/S, anførte rent skønsmæssigt, at merudgifterne ville kunne ansættes til 50–100 pct.

Det punkt i artiklen, som næppe var fremme til særskilt vurdering under folketingets seneste behandling af Storebæltsforbindelsen, vedrører tunnelens udførelse som en boret tunnel i stedet for som en sænketunnel. Teknisk udvalgs rapport af november 1972 undersøgte kun en løsning med den egentlige tunnelstrækning udført som en jernbetonsænketunnel. Baggrunden herfor kan findes i betænkning nr. 237/1960 fra kommissionen angående en Storebæltsbro, hvori det side 52 siges:

»De tilstedeværende vanddybder i Store Bælt udelukker på forhånd en egentlig tunnelering efter den klassiske »skjoldmetode«, og man kan ikke opnå sikkerhed mod, at man under arbejdets udførelse støder på stærkt vandførende jordlag, der vil standse den videre tunnelering eller gøre anlægget uoverkommelig dyrt.

Et sådant risikomoment er ikke forbundet med en anden kendt arbejds metode, hvorefter tunnelen udføres af korte tunnelstykker, fremstillet i tørdok eller på bedding og sejlet ud og sænket på plads i forud gravede render i havbunden (eventuelt – men mindre sikkert – udlagt på lave dæmninger, forud opfyldt over den dybeste strækning af havbunden).«

Det dengang fremdragne risikomoment består fremdeles.

Den pågældende artikel kan således ikke give mig grundlag for på ny over for folketinget at rejse spørgsmålet om, hvorvidt Storebæltsforbindelsen skal udformes som bro eller tunnel.

Af *Honoré* (KrF) til arbejdsministeren (3/6 77):

»Hvad agter ministeren at gøre, for at arbejdsmarkedets parter kan blive bedre forbedret på den teknologiske udvikling og dens beskæftigelsesmæssige følger?«

(Spm. nr. 265).

Begrundelse.

En medvirkende årsag til den typografiske konflikt på dagbladsområdet er, at parterne ikke har kunnet eller villet forberede sig på den teknologiske udvikling, der medfører ny teknik og bortrationalisering af visse medarbejdere.

Man burde have kunnet forudse denne situation og i god tid forinden indrettet sig herpå. Dersom man på den enkelte arbejdsplads ikke er i stand hertil, bør man formodentlig i fremtiden branchevis søge at løse problemerne, inden de bliver alt for tilspidsede.

Noget sådant ville fremme større trivsel på arbejdsmarkedet og fjerne grundlaget for en del overflødige konflikter.

Som et af midlerne hertil kunne man måske forestille sig en branchevis fremtidsforskning om den teknologiske udvikling og dens beskæftigelsesmæssige konsekvenser. En sådan forskning kunne så danne baggrund for, at de relevante brancheorganisationer fik tid til at indrette sig på de nye forhold.

Arbejdsminister *Erling Jensens* svar (22/6 77):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at den teknologiske udvikling kan have forskellige følger for beskæftigelsen.

I de gunstige tilfælde indebærer ny teknik, at der simpelt hen skabes nye arbejdspladser. I andre tilfælde betyder ny teknik, at den allerede ansatte arbejdskraft må efteruddannes eller omskoles for at leve op til de nye krav.

I begge disse tilfælde sker den nødvendige uddannelse eller omstilling af arbejdskraft enten på virksomhederne selv ved disses egen foranstaltning eller ved hjælp af det uddannelsesapparat, samfundet stiller til rådighed. Jeg tænker her navnlig på arbejdsmarkedsuddannelserne, dvs. specialarbejderuddannelserne, efteruddannelsen af de faglærte og den særlige omskolingsordning. Arbejdsmarkedets parter har en afgørende indflydelse på indholdet i disse uddannelser og et hovedansvar for, at uddannelserne hurtigt tilpasses den teknologiske udvikling og den samfundsmæssige udvikling i øvrigt.

Det er min opfattelse, at ingen bedre end parterne inden for de enkelte brancher er i stand til at forudse i hvert fald den nærmeste tids ændringer som følge af den teknologiske